

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ В.Н. КАРАЗІНА

(повне найменування вищого навчального закладу)

Кафедра (циклова комісія) Безпеки життєдіяльності

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор (заступник директора)
з навчальної роботи

“_____” _____ 20__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

(шифр і назва навчальної дисципліни)

напрямок підготовки 0701 Фізика

(шифр і назва напрямку підготовки)

спеціальність 6.070203 Прикладна фізика

(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація _____

(назва спеціалізації)

інститут, факультет, відділення фізико-енергетичний

(назва інституту, факультету, відділення)

Харків – 2012 рік

Робоча програма дисципліни «Безпека життєдіяльності» для студентів
(назва навчальної дисципліни)
 за напрямом підготовки 0701 Фізика, спеціальністю 6.070203 Прикладна фізика. „___” _____, 2012 року- 11 с.

Розробники:

Адаменко М.І., професор кафедри безпеки життєдіяльності, д.т.н., доцент
 (вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри (предметної комісії) _____

Протокол від. “___” _____ 20__ року № ___

Завідувач кафедри (циклової, предметної комісії) _____

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)
 “___” _____ 20__ року

Схвалено методичною радою фізико-енергетичного факультету за напрямом підготовки
 (спеціальністю) _____
(шифр, назва)

Протокол від. “___” _____ 20__ року № ___

“___” _____ 20__ року Голова _____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

© _____, 20__ рік
 © _____, 20__ рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 2	Галузь знань 0402 Фізико–математичні науки (шифр і назва)	Нормативна, самостійна дисципліна обов’язкового вибору	
	Напрямок підготовки <u>0701 Фізика</u> (шифр і назва)		
Модулів – 2	Спеціальність (професійне спрямування): <u>6.070203 Прикладна фізика</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 4		2-й	-
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин - 72		3-й, 4-й	-
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента - 3	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Лекції	
		16 год.	-
		Практичні, семінарські	
		16 год.	-
		Лабораторні	
		- год.	- год.
		Самостійна робота	
		36 год.	-
		Індивідуальні завдання: - год.	
		Вид контролю: іспит	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 36/36

для заочної форми навчання – -/-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Головна мета дисципліни “Безпека життєдіяльності” полягає у набутті студентом компетенцій, знань, умінь і навичок для здійснення професійної діяльності за спеціальністю з урахуванням ризику виникнення техногенних аварій й природних небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та привести до несприятливих наслідків на об’єктах господарювання, а також формування у студентів відповідальності за особисту та колективну безпеку. Оволодіння цим курсом повинне виробити у студентів уявлення про теоретичні та наукові основи забезпечення індивідуальної та колективної безпеки життєдіяльності. Ця дисципліна належить до фундаментальних наук, які формують фаховий світогляд майбутніх фахівців у галузі охорони праці.

Вивчення курсу “ Безпека життєдіяльності ” орієнтує студентів на отримання систематичних та ґрунтовних знань із суміжних курсів (охорона праці, загальна фізика, хімія, вища математика, економіка) для оволодіння наступними професійно орієнтованими дисциплінами, на цілеспрямовану роботу над вивченням спеціальної літератури, активну роботу на лекціях, самостійну індивідуальну роботу.

Завдання дисципліни: опанування знаннями, вміннями та навичками вирішувати професійні завдання з обов’язковим урахуванням галузевих вимог щодо забезпечення безпеки персоналу та захисту населення в небезпечних та надзвичайних ситуаціях і формування мотивації щодо посилення особистої відповідальності за забезпечення гарантованого рівня безпеки функціонування об’єктів галузі, матеріальних та культурних цінностей в межах науково-обґрунтованих критеріїв прийнятного ризику.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- теоретичні основи забезпечення безпеки життєдіяльності;
- методи проведення досліджень і організації діяльності у галузі безпеки життєдіяльності;
- методологію і методику проведення моніторингу стану безпеки життєдіяльності колективу.

вміти:

- визначати імовірнісні збитки від порушень умов безпеки життєдіяльності;
- визначати критерії і норми безпеки життєдіяльності, контролю за небезпечними чинниками;
- визначати комплексні заходи з профілактики порушення вимог щодо забезпечення безпеки життєдіяльності.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальні питання безпеки життєдіяльності.

Тема 1. Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності, таксономія небезпек. Ризик як кількісна оцінка небезпек.

Тема 2. Загальне поняття про індивідуальну безпеку.

Змістовий модуль 2. Природні та техногенні небезпеки

Тема 3. Природні загрози та характер їхніх проявів і дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки.

Тема 4. Техногенні небезпеки та їхні наслідки.

Змістовий модуль 3. Соціально-політичні небезпеки та моделювання варіантів розвитку комплексних надзвичайних ситуацій

Тема 5. Соціально-політичні небезпеки, їхні види та характеристики. Соціальні та психологічні фактори ризику. Поведінкові реакції населення у НС.

Тема 6. Застосування комплексно орієнтованого підходу для побудови імовірнісних структурно-логічних моделей виникнення та розвитку НС.

Змістовий модуль 4. Основи локалізації надзвичайних ситуацій.

Тема 7. Індивідуальна поведінка під час НС.

Тема 8. Основи організації аварійно-рятувальних робіт.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Загальні питання безпеки життєдіяльності.												
Тема 1. Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності, таксономія небезпек. Ризик як кількісна оцінка небезпек.	8	2	2	-	-	4	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Загальне поняття про індивідуальну безпеку.	16	4	4	-	-	8	-	-	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 1	24	6	6	-	-	12	-	-	-	-	-	-
Змістовий модуль 2. Природні та техногенні небезпеки												
Тема 3. Природні загрози та характер їхніх проявів і дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки.	8	2	2	-	-	4	-	-	-	-	-	-
Тема 4. Техногенні	8	2	2	-	-	4	-	-	-	-	-	-

небезпеки та їхні наслідки.												
Разом за змістовим модулем 2	16	4	4	-	-	8	-	-	-	-	-	-
Модуль 2												
Змістовий модуль 3. Соціально-політичні небезпеки та моделювання варіантів розвитку комплексних надзвичайних ситуацій												
Тема 5. Соціально-політичні небезпеки, їхні види та характеристики. Соціальні та психологічні фактори ризику. Поведінкові реакції населення у НС.	8	2	2	-	-	4	-	-	-	-	-	-
Тема 6. Застосування комплексно орієнтованого підходу для побудови імовірнісних структурно-логічних моделей виникнення та розвитку НС.	8	2	2	-	-	4	-	-	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 3	16	4	4	-	-	8	-	-	-	-	-	-
Змістовий модуль 4. Основи локалізації надзвичайних ситуацій.												
Тема 7. Індивідуальна поведінка під час НС.	8	2	2	-	-	4	-	-	-	-	-	-
Тема 8. Основи організації аварійно-рятувальних робіт.	8	2	2	-	-	4	-	-	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 4	16	4	4	-	-	8	-	-	-	-	-	-
Усього годин	72	16	16	-	-	36	-	-	-	-	-	-

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Не передбачено	Не передбачено

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Психічні властивості і процеси особистості	2
2	Здоров'я і механізми його підтримки	2
3	Вплив факторів соціального середовища на людину	2
4	Стани втоми і стресу	2
5	Ергономічна оцінка робочого місця	2
6	Працездатність людини	2
7	Аналіз ризику виникнення небезпеки	2
8	Загальні принципи надання першої долікарської допомоги постраждалим	2

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Не передбачено	Не передбачено

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Загальні питання безпеки життєдіяльності.	12
2	Правові та соціально-економічні аспекти забезпечення вимог безпеки життєдіяльності	8
3	Застосування комплексно орієнтованого підходу для побудови імовірнісних структурно-логічних моделей виникнення та розвитку НС.	8
4	Основи організації аварійно-рятувальних робіт.	8
	Разом	32

9. Індивідуальні завдання

Не передбачено

10. Методи навчання

Основними формами викладання навчального матеріалу з дисципліни «Безпека життєдіяльності» є лекції, практичні заняття та самостійна робота студентів.

На лекціях серед студентів проводиться фронтальне письмове опитування, яке має за мету перевірку якості засвоєння лекційного матеріалу, а також матеріалу, що дається для самостійного опрацювання.

11. Методи контролю

Форма підсумкового контролю знань – залік та іспит.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота				Сума
Модуль 1				
Змістовий модуль №1		Змістовий модуль №2		
T1	T2	T3	T4	
5	5	5	10	25

Поточне тестування та самостійна робота				Іспит	Сума
Модуль 2					
Змістовий модуль №3		Змістовий модуль №4			
T5	T6	T7	T8		
10	5	10	10	40	100

T1, T2 ... – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання

13. Методичне забезпечення

1. Фондові лекції та методичні розробки для проведення групових занять
2. Методичні вказівки щодо організації самостійної роботи студентів
3. Методичні вказівки до виконання модульної контрольної роботи
4. Перелік запитань для підготовки до контрольної роботи за модулем 1, 2

5. Перелік запитань для підготовки до екзамену

14. Рекомендована література**Основні законодавчі та нормативно-правові акти**

1. ДСТУ 2272-2006 „Пожежна безпека. Терміни та визначення основних понять ”.
2. Конституція України. Основний закон. – К., 1996.
3. Норми радіаційної безпеки України (НРБУ-97). - Київ: Відділ поліграфії Українського центру держсанепіднагляду МОЗ України, 1998. - 125 с.
4. Про адміністративні порушення: Закон України. – К., 1993.
5. Про забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення: Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 27.
6. Про захист людини від впливу іонізуючих випромінювань: Закон України від 14 січня 1998 р. – К., 1998.
7. Про охорону здоров'я: Закон України. – К., 1992.
8. Про охорону праці: Закон України. – К., 1992.
9. Про пожежну безпеку: Закон України. – К., 1993.
10. Про цивільну оборону України: Закон України від 3 лютого 1993 р. – К., 1993.
11. Про захист людини від впливу іонізуючих випромінювань: Закон України від 14 січня 1998 р. – К., 1998.
12. Про охорону здоров'я: Закон України. – К., 1992.
13. Про пожежну безпеку: Закон України. – К., 1993.

Основна література

14. Безпека життєдіяльності (забезпечення соціальної, техногенної та природної безпеки: Навч. посібник/ В.В. Бегун, І.М. Науменко - К.: , 2004. – 328с.
15. Березуцький В.В., Васьковець Л.А., Вершиніна Н.П. та ін. Безпека життєдіяльності: Навчальний посібник / За ред.. проф. В.В. Березуцького. – Х.: Факт, 2005. – 348 с.
16. Желібо Є. П., Заверуха Н. М., Зацарний В. В. Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів освіти України I-IV рівнів акредитації/ за ред. /Є. П. Желібо, і В.М. Пічі. – Львів: Піча Ю.В., К.: "Каравела", Львів: "Новий Світ., 2002. – 328 с.
17. Касьянов М.А., Ревенко Ю.П., Медяник В.О., Арнаут І.М., Друзь О.М., Тищенко Ю.А. Безпека життєдіяльності: Навчальний посібник. – Луганськ: Вид-во СЛУ ім. В. Даля, 2006. – 284 с.
18. Концепція освіти з напрямку "Безпека життя і діяльності людини" / В.О. Кузнецов, В.В. Мухін, О.Ю. Буров та ін. // Інформаційний вісник. Вища освіта. – К.: Вид-во наук.-метод. центру вищої освіти МОНУ, 2001. – № 6. – С. 6–17.
19. Ліпкан В.А. Безпекознавство: Навч. посіб. – К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2003. – 208 с.
20. Михайлюк В.О. Цивільний захист: Навч.посібник. Миколаїв: НУК, 2005. – ч.1. Соціальна, техногенна і природна безпека. – 136 с.

21. Михайлюк В.О., Халмурадов Б.Д. Цивільна безпека: Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2008, - 158 с.
22. Мохняк С.М., Дацько О.С., Козій О.І., Романів А.С., Петрук М.П., Скіра В.В., Васійчук В.О., Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник. Львів. Видавництво НУ "Львівська політехніка", 2009.- 264 с.
23. Осипенко С.І., Іванов А.В. "Організація функціонального навчання у сфері цивільного захисту". Навчальний посібник. – К., 2008. – 286с.
24. Скобло Ю.С., Соколовська Т.Б., Мазоренко Д.І., Тищенко Л.М., Троянов М.М. Безпека життєдіяльності: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації. – Київ: Кондор, 2003. – 424с.
25. Черняков О.Г., Кочін І.В., Сидоренко П.І., Букін В.Є, Костенецький М.І. Медицина катастроф. Навч. посібник. К.: "Здоров'я". 2001, - 348 с.
26. Яким Р.С. Безпека життєдіяльності. Навч. посіб. – Львів: Видавництво "Бескид Біт", 2005. – 304 с.
27. Яремко З.М. Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник. Львів. Видавничий центр ЛНУ ім. Ів. Франка, 2005.- 301 с.

Додаткова література

28. Бегун В.В., Бегун С.В., Широков С.В. Казачков И.В., Литвинов В.В., Письменный Е.Н. Культура безопасности на ядерных объектах Украины. Учебн. пособие. – К. НТУУ КПИ, 2009, -363с.
29. Безопасность жизнедеятельности: Учебник / Под ред. проф. Э.А. Арустамова. – 2-е изд. перераб. и доп. – М.: Изд. дом "Дашков и К", 2000. – 678 с.
30. Безпека життєдіяльності: Навч. посіб. / О.С. Баб'як, О.М. Сітенко, І.В. Ківва та ін. – Х.: Ранок, 2000. – 304 с.
31. Заплатинський В. М. Полімовний тлумачний словник з безпеки. Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 120 с. ISBN 978-911-01-0002-1
32. Заплатинський В., Матис Й. Безопасность в эру глобализации. Монография. – ЦУЛ, 2010.- 142.
33. Іванова І.В., Заплатинський В.М., Гвоздій С.П. "Безпека життєдіяльності" навчально-контролюючі тести. – Київ: "Саміт-книга", 2005. – 148 с.
34. Импульсная техника пожаротушения и многоплановой защиты. Изд.3-е, с изм. и доп./ Сост. В.Д.Захматов, А.С. Кожемякин. – Черкассы: ЧГТУ, 2002. – 31 с.
35. Кулалаєва Н.В., Михайлюк В.О., Халмурадов Б.Д., Ручні та пересувні засоби пожежогасіння: основні типи, будова та безпечне використання. Навчальний посібник. Київ, 2011. – 189 с.
36. Кулешов Н.І., Уваров Ю.В., Олейник Є.Л., Пустомельник В.П., Єгурнов Ф.І. Пожежна безпека будівель та споруд. – Харків, 2004. – 271 с.
37. Літвак С. М., Михайлюк В. О. Безпека життєдіяльності. Навч. посібник. Миколаїв. - ТОВ "Компанія ВІД". – 2001. – 230 с.
38. Надзвичайні ситуації. Основи законодавства України. – К., 1998. – 544 с.
39. Основи соціоекології: Навч. посіб. / Г.О. Бачинський, Н.В. Бернада, В.Д.

- Бондаренко та ін.; За ред. Г. О. Бачинського. – К.: Вища шк., 1995. – 238 с.
40. Павленко А. Р. Компьютер и здоровье. Решение проблемы. 3-е изд., перераб. и доп. – К.: "Основа", 1998. – 152 с.
  41. Пістун І. П. Безпека життєдіяльності: Навч. посіб. – Суми: Університет. книга, 1999. – 301 с.
  42. Правила пожежної безпеки в Україні, затверджені наказом МНС України 19.10.2004 року № 126
  43. Смоляр В. І. Фізіологія та гігієна харчування. Підручник для студентів. – К.: "Здоров'я", 2000. – 335 с.
  44. Халмурадов Б.Д. Безпека життєдіяльності. Перша допомога в надзвичайних ситуаціях: Навч.посіб. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 138 с.
  45. Ярошевська В.М., Ярошевський М.М., Москальов І.В. Безпека життєдіяльності. – К.: НМЦ, 1997. – 292 с.

Internet-джерела

46. Офіційне інтернет-представництво Президента України <http://www.president.gov.ua/>.
47. Верховна Рада України <http://www.rada.kiev.ua>.
48. Кабінет Міністрів України <http://www.kmu.gov.ua/>.
49. Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України <http://www.mon.gov.ua, www.osvita.com>.
50. Міністерство екології та природних ресурсів України <http://www.menr.gov.ua/>.
51. Міністерство України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи <http://www.mns.gov.ua/>.
52. Рада національної безпеки і оборони України <http://www.rainbow.gov.ua/>.
53. Постійне представництво України при ООН <http://www.uamission.org/>.
54. Північноатлантичний альянс (НАТО) <http://www.nato.int/>.
55. Новини про поточні події у світі, в т. ч. про надзвичайні ситуації <http://www.100top.ru/news/> (російською мовою).
56. Сайт, присвячений землетрусам та сейсмічному районуванню території <http://www.scgis.ru/russian/>.
57. Сайт, присвячений надзвичайним ситуаціям природного характеру <http://chronicl.chat.ru/>.
58. Офіційний сайт Американського вулканологічного товариства <http://vulcan.wr.usgs.gov/> (англійською мовою).
59. Український інститут досліджень навколишнього середовища і ресурсів при Раді національної безпеки і оборони України <http://www.erriu.ukrtel.net/index.htm>.
60. <http://www.dnop.kiev.ua> - Офіційний сайт Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду (Держгірпромнагляду).
61. <http://www.social.org.ua> - Офіційний сайт Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України.
62. <http://www.iacis.ru> - Официальный сайт Межпарламентской Ассамблеи государств-участников Содружества Независимых Государств (МПА СНГ).

63. <http://base.safework.ru/iloenc> - Энциклопедия по охране и безопасности труда МОТ.
64. <http://base.safework.ru/safework> - Библиотека безопасного труда МОТ.
65. <http://www.nau.ua> - Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)».
66. <http://www.budinfo.com.ua> - Портал «Украина строительная: строительные компании Украины, строительные стандарты: ДБН ГОСТ ДСТУ».